

AJANKOHTAISTA SUOMEKSI

2022-04-23

Arbetsblad

av Silja Levander

Sanalista

Valtiotieteilijä selvittää demokratian kulmakivet

sananmukaisesti

kansanvalta

valtiotieteilijä

enemmistö

loppupeleissä

arvot

kuroa umpeen

juopa

valtiokoneisto

oikeus

velvollisuus

sulautua yhteen

oikeusvaltio

periaate

epämääräisyys

tila

ennakoida

äänestää

kahtiajottelu

toimiva

uhata

vajavainen

tietotaito

syrjäytyminen

ääriliike

säännöllisesti

vaikutuskeino

mielenosoitus

varhainen

ordagrant

folkstyre

statsvetare

majoritet

i slutändan

värden

ta igen, minska

hål, klyfta

statsapparater

rättighet

skyldighet

sammansmälta

rättsstat

princip

oklarhet

tillstånd, status

förutse

rösta

tudelning

fungerande

hota

otillräcklig, bristfällig

know-how, sakkunskap

marginalisering

extremrörelse

regelbundet

påverkansmedel

demonstration

tidig

Yläkoululainen pohtii vaikuttamista kouluarjessa

arkiympäristö
siistii
yhteissuunnittelu
toteuttaa

vardagsmiljö
coolt, fett, schysst
samplanering
implementera, verkliggöra

Fantasiaa, Ege Zulu

huudit
fiilis
esittää
laiffi

orten, hoods
feeling, känsla
låtsas att vara någon
livet

Kysymykset

Valtiotieteilijä selvittää demokratian kulmakivet

1. Mitä demokratia tarkoittaa?
  - a. länsimaista ideologiaa
  - b. kansanvaltaa
  - c. maata, jolla on kuningas

2. Miten usein Ruotsissa on vaalit?
  - a. joka neljäs vuosi
  - b. joka kuudes vuosi
  - c. tarpeen mukaan

3. Miksi vaalien jälkeinen valta-asetelma voi olla Turusen mukaan ongelmallinen?

---

4. Mikä on Turusen mukaan valtiokoneiston tehtävä?
  - a. Puhua hyväksyvästi kaikenlaisista arvoista.
  - b. Puhua kansaa ja enemmistöä yhdistävistä arvoista.
  - c. Saada koko kansa enemmistön puolelle.

5. Miten päättäjien tulisi käyttää valtaa?
- Oman puolueensa hyväksi.
  - Heikoimmassa asemassa olevien hyväksi.
  - Yleiseksi hyväksi.
6. Mikä on Turusen mukaan kansalaisen suurin oikeus? Valitse yksi tai useampi vaihtoehto.
- oikeusvaltioperiaate
  - se, että valtion toiminta on ennakoitavissa
  - valtiokoneiston oikeudenmukaisuus
7. Kerro omin sanoin, miten oikeudet ja velvollisuudet Turusen mukaan sulautuvat yhteen.
-
-
-
-
-
8. Mitä näistä demokratian uhista ohjelmassa EI mainita?
- korruptio
  - vajavaiset tietotaidot
  - syrjäytyminen
9. Mitä Turunen kehottaa nuoria tekemään?
- osallistumaan mielenosoituksiin ja ryhtymään aktivisteiksi
  - lukemaan lehtiä ja vastustamaan valtiota
  - pyrkimään vaikuttamaan yhteiskunnallisiin asioihin

Pohdi, miksi joidenkin maiden virallisessa nimessä esiintyy sana ”kansä”, ”demokratia” tai ”tasavalta” (esim. englanninkielisillä hakusanoilla ”people”, ”democratic” tai ”republic”).

Yläkoululainen pohtii vaikuttamista kouluarjessa

1. Lapset ja nuoret voivat vaikuttaa asioihin monessa paikassa. Mitä paikkaa ohjelma EI mainitse?
  - a. koulu
  - b. harrastukset
  - c. koti

2. Mitkä vaihtoehdot täsmäävät Lyyran kertomukseen mielenilmauksesta koulussa?
  - a. siihen osallistui yli 300 oppilasta
  - b. Lyyra oli silloin toisella luokalla
  - c. syynä oli liian suuri läksymäärä
  - d. koulussa on ollut useampiakin mielenosoituksia
  - e. Lyyran mielestä asiaan tuli parannus

3. Mihin Lyyra kertoo oppilaiden vaikuttavan koulussa?
  - a. opetussuunnitelmiin
  - b. kokeisiin ja läksyihin
  - c. lomien ajankohtaan
  - d. lukujärjestyksen tekemiseen

Laadi vinkkilista vaikuttamiskeinoista alle 18-vuotiaille käyttämällä lähteinä omia kokemuksiasi ja tietoja tunnetuista nuorista aktivisteista.

Vastaukset

Valtiotieteilijä selvittää demokration kulmakivet

1. B
2. A
3. *Vaalien tuloksena valta meneekin enemmistölle, vaikka demokratiassahan on kyse koko kansan vallasta.*
4. B
5. C
6. A ja B
7. *Turunen kertoo, että esimerkiksi oppivelvollisuus on nimestään huolimatta myös oikeus oppia, kun taas äänioikeutta voidaan pitää äänivelvollisuutena.*
8. A
9. C

★ [omaa pohdiskelua ...]

Yläkoululainen pohtii vaikuttamista kouluarjessa

1. C
2. A, B ja E
3. B

★ [omaa pohdiskelua...]